

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	ساعت شروع : ۸ صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
تاریخ امتحان : ۱۳۸۸ / ۳ / ۶		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸	

نمره	سوالات	ردیف

۰/۲۵	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) معنی و مفهوم ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. ۱- تو با من به بیداد کوشی همی ۲- پیکان اندر استخوان وی بماند. ۳- همه‌ی نفوذ خانه پیش چشم من ظاهر گشتی. ۴- صد هزاران خلق سودایی از او ۵- تا ظن صلاح در حق او زیادت کنند. ۶- من کاره شدم مجاورت گاو را. ۷- عذار افروز مه رویان افلاک ۸- هر که داد او حُسن خود را در مزاد ۹- برای نُهت ناظران و فُسحت حاضران ، کتاب گلستانی توانم تصنیف کردن. ۱۰- حسنگ پیدا آمد بی بند ، جُبّه ای داشت جبری رنگ با سیاه می زد. ۱۱- چرخ بزرگوار یکی لشکری بکرد صد قضای بد سوی او رو نهاد لشکرش ابر تیره و باد صبا نقیب	۱
۰/۲۵		۲
۰/۲۵		۳
۰/۲۵		۴
۰/۵		۵
۰/۵		۶
۰/۵		۷
۰/۷۵		۸
۰/۷۵		۹
۱		۱۰
۱		۱۱

۲	ب) معنی لغت (۲ نمره) معنی لغات مشخص شده را بنویسید. ۱- گه ز روی نقل و گاه از روی لاف ۲- از پاره ای تطبیقات شهر رومی و فرسی مختل شده بود. ۳- برای [گشادن] در دکان مُعد بود ۴- از حَیْر شمار بیرون است. ۵- برای گذراندن دوران نقاهت جایگاهی خوش تر و شیرین تر از منزل ما پیدا نمی شد. ۶- ورا هوشی در زاولستان بُود. ۷- حله‌ی بهشت بیاوردند. ۸- دیدنی ترین بقاع دینی در این راه است.	۲

۰/۵	پ) خودآزمایی (۳ نمره) ۱- مفهوم این جمله چیست ؟ « عید نوروز از آجله و آقدم اعیاد ملی است. » ۲- تمثیل های زیر از داستان سی مرغ و سیمرغ (منطق الطیر) را رمزگشایی کنید. الف) سیمرغ ب) دهد ۳- دو نمونه از نشانه های کهنگی سبک قصص الانبیا را در متن زیر پیدا کنید. « هیزم آرید سوختن ابراهیم را » ۴- درون مایه‌ی داستان بازرگان و طرّار چیست ؟ ۵- نهاد فعل « داد » را در بیت زیر مشخص کنید. مرا به بود و نبود جهان چه کار ، که داد ۶- بیت زیر به چه نکته ای اشاره می کند ؟ اگر یک ذره را برگیری از جای خلل یابد همه عالم سراپای	۳
۰/۵		۱
۰/۵		۲
۰/۵		۳
۰/۵		۴
۰/۵		۵

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	ساعت شروع : ۸ صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
تاریخ امتحان : ۱۳۸۸ / ۳ / ۶		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸	

ردیف	سوالات	نمره

۴	(ت) درک مطلب (۴ نمره) ۱- مقصود رستم از « نام و ننگ » در بیت: « من امروز نزهت بهر جنگ آدمم / پی پوزش و نام و ننگ آدمم » چیست؟ ۲- ناصر خسرو در بیت زیر ، انسان را در برابر ستم روزگار به چه کاری دعوت می کند؟ همی تا کند پیشه ، عادت همی کن جهان مرجفا را ، تو مر صابری را ۳- با توجه به عبارت « گردش زمان ، عیش ربیع آن را به طیش خریف مبذل نکند. » سعدی کدام ویژگی کتاب گلستان را بازگو می کند؟ ۴- منظور از « شعر گلنار » در بیت زیر ، چیست؟ پری روی گفت سپهد شنود ز سر شعر گلنار بگشود زود ۵- شاعر در بیت « گرچه مورم ولی آن حوصله با خود دارم / که ببخشم ، بود ار ملک سلیمان از من » کدام صفت خود را بیان می کند؟ ۶- در عبارت شعری : « زمین به ما آموخت: / ز پیش حادثه باید که پای پس نکشیم » کنایه‌ی موجود را بنویسید و مفهوم آن را هم ذکر کنید. ۷- عبارت : « او را فرزندان در رسیدند » به چه مناسبت؟ ۸- بیت : « برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری است ، معرفت کردگار » با کدام یک از ابیات زیر ارتباط معنایی دارد؟ الف) اگر چه باغچه ها را کسی لگد کرده ب) گل ، دفتر اسرار خداوند گشوده است ولی بهار فقط در تصرف گل هاست صحرا ورق تازه ای از پند گشوده است	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۵	(ث) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی (۳ نمره) ۱- در دوره‌ی ..... نویسندگان از تکلف ، دوری و اصل ساده نویسی و حفظ اصالت معنی را رعایت می کنند. ۲- نام دو آرایه‌ی ادبی موجود در بیت زیر را بنویسید. باز آی که چون برگ خزانم رخ زردی است با یاد تو دمساز دل من دم سردی است ۳- نام پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید. الف) مردی در تبعید ابدی ب) مسافر های شب ۴- یک مورد از درون مایه های ارزشمند ادبیات توصیفی را نام ببرید. ۵- وجود کدام آرایه در مصراع اول بیت زیر ، بر زیبایی شعر افزوده است؟ همه در جنبش و دائم در آرام نه آغاز یکی پیدا ، نه انجام ۶- از چه قرنی مسئله‌ی عشق انسان فرهیخته نسبت به معشوق حقیقی ، مایه‌ی اصلی شعر غنایی فارسی شد؟ ۷- نوشته‌ی زیر معرف کدام شخصیت است؟ در سال ۱۲۷۸ شمسی در محله‌ی پاقلعه‌ی اصفهان دیده به جهان گشود. از آثار ارزشمند او می توان به « فنون بلاغت و صناعات ادبی » ، « مولوی چه می گوید » و ... اشاره کرد.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵
۶	(ج) حفظ شعر (۲ نمره) ۱- خرقه‌ی ..... و جام می گرچه نه در خور هم اند ۲- چرخ ار نگرده گرد دل ، از بیخ و اصلش بر کنم ۳- خبری رفت ز گردون به شبستان ..... : ۴- ..... : این همه ..... می زخم از جهت رضای تو ..... « حذر ای ..... ! پرده دری پیدا شد » حیف نباشد که دوست دوست تو از جان ماست	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
	«موفق باشید»	جمع نمره ۲۰

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۸ / ۳ / ۶
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://ace.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره

۱	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر «در تصحیح این قسمت، نظر همکاران گرامی صائب است» ۱- توبه من ستم می کنی. (۰/۲۵) ۲- نوک تیر در استخوان او باقی ماند. (۰/۲۵) ۳- همهی نقدینه های خانه (سگه های طلا و نقره) (۰/۲۵) پیش چشم من ظاهر شد. ۴- صد هزار انسان عاشق (۰/۲۵) او هستند. ۵- تا صلاحیت پارسایی او نزد سلطان بیشتر جلوه کند. (۰/۵) ۶- من نسبت به هم نشینی با گاو (۰/۲۵) بی میل و ناخشنود شده‌ام. (۰/۲۵) ۷- کسی که فرشتگان آسمان را (۰/۲۵) زیبا آفریده است. (یا نورانی کرده است) (۰/۲۵) ۸- هر کس که خوبی های خودش را (۰/۲۵) در معرض فروش بگذارد (۰/۲۵) صدها بلا و مصیبت بر او نازل می شود. (۰/۲۵) ۹- برای شادمانی ناظران (بینندگان) (۰/۲۵) و گشادگی خاطر حاضران (۰/۲۵) می توانم کتاب گلستانی بنویسم. (۰/۲۵) ۱۰- حسنگ بدون آنکه دست‌هایش را بسته باشند، ظاهر شد (۰/۲۵) و جامه ای بلند (۰/۲۵) و سیاه رنگ (کبود) (۰/۲۵) به تن داشت که تیره و کهنه شده بود. (۰/۲۵) ۱۱- آسمان ارجمند (۰/۲۵) لشکری آماده کرد، (۰/۲۵) که ابر تیره سربازان این لشکر (۰/۲۵) و باد صبا هم رئیس آن است. (۰/۲۵)	۶
۲	ب) معنی لغت ۱- خودستایی ۲- فارس، ایران ۳- آماده ۴- جا و مکان ۵- بهبودی، سلامتی ۶- مرگ ۷- جامه‌ی نو ۸- مکان مبارکه	۲
۳	پ) خودآزمایی ۱- عید نوروز از باشکوه ترین (۰/۲۵) و قدیمی ترین (۰/۲۵) اعیاد ملی است. ۲- الف) سیمرغ: وجود حق (۰/۲۵) ۳- ۱- جا به جایی ارکان جمله ۲- کوتاه و ساده بودن جمله ۴- استفاده از کلمات فارسی به جای واژگان دشوار عربی (ذکر دو مورد کافی است هر مورد ۰/۲۵) ۴- با تدبیر و چاره اندیشی می توان به حق خود رسید. (یا هر پاسخی نظیر این) (۰/۵) ۵- جهان (۰/۵) ۶- نظام عالم وجود که نظام احسن است و هیچ کاستی و نقصی در آن نیست. (یا هر پاسخی نظیر این) (۰/۵)	۳
	«ادامه در صفحه‌ی دوم»	

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
تاریخ امتحان: ۱۳۸۸ / ۳ / ۶	سال سوم آموزش متوسطه
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir	دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۴	ت) درک مطلب ۱- حفظ آبرو یا عزت (و یا هر پاسخی نظیر یکی از این موارد) (۰/۵) ۲- صبوری (۰/۵) ۳- پایداری یا ماندگاری (یا پاسخی نظیر یکی از این موارد) (۰/۵) ۴- مو (گیسوان) (۰/۲۵) سرخ رنگ (حنایی) (۰/۲۵) ۵- مناعت طبع (بلندنظری، جوانمردی، بخشندگی) (یا هر پاسخی نظیر یکی از این موارد) (۰/۵) ۶- کنایه: پای پس نکشیم (۰/۲۵) مفهوم: تسلیم نشویم (یا فرار نکنیم) (۰/۲۵) ۷- فرزندان او رشد کردند. (بزرگ شدند) (۰/۵) ۸- گزینه (ب) (۰/۵)	۴
۵	ث) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی ۱- مشروطه (۰/۵) ۲- تشبیه، کنایه، حس آمیزی، جان بخشی (تشخیص)، جناس ناقص اختلافی (ذکر دومورد هر مورد ۰/۲۵) ۳- الف) نادر ابراهیمی (۰/۲۵) ب) جمال میرصادقی (۰/۲۵) ۴- طبیعت، جامعه، خود (ذکر یک مورد ۰/۲۵) ۵- تناقض (پارادوکس یا متناقض نما) (۰/۵) ۶- قرن پنجم (۰/۲۵) ۷- استاد جلال الدین همایی (۰/۵)	۳
۶	ج) حفظ شعر ۱- زهد (۰/۲۵) نقش (۰/۲۵) ۲- گردون اگر دونی کند (۰/۲۵) گردون گردان بشکنم (۰/۲۵) ۳- ازل (۰/۲۵) پردگیان (۰/۲۵) ۴- گر برود جان ما (۰/۲۵) در طلب وصل دوست (۰/۲۵)	۲
	«خسته نباشید»	۲۰
	جمع نمره	